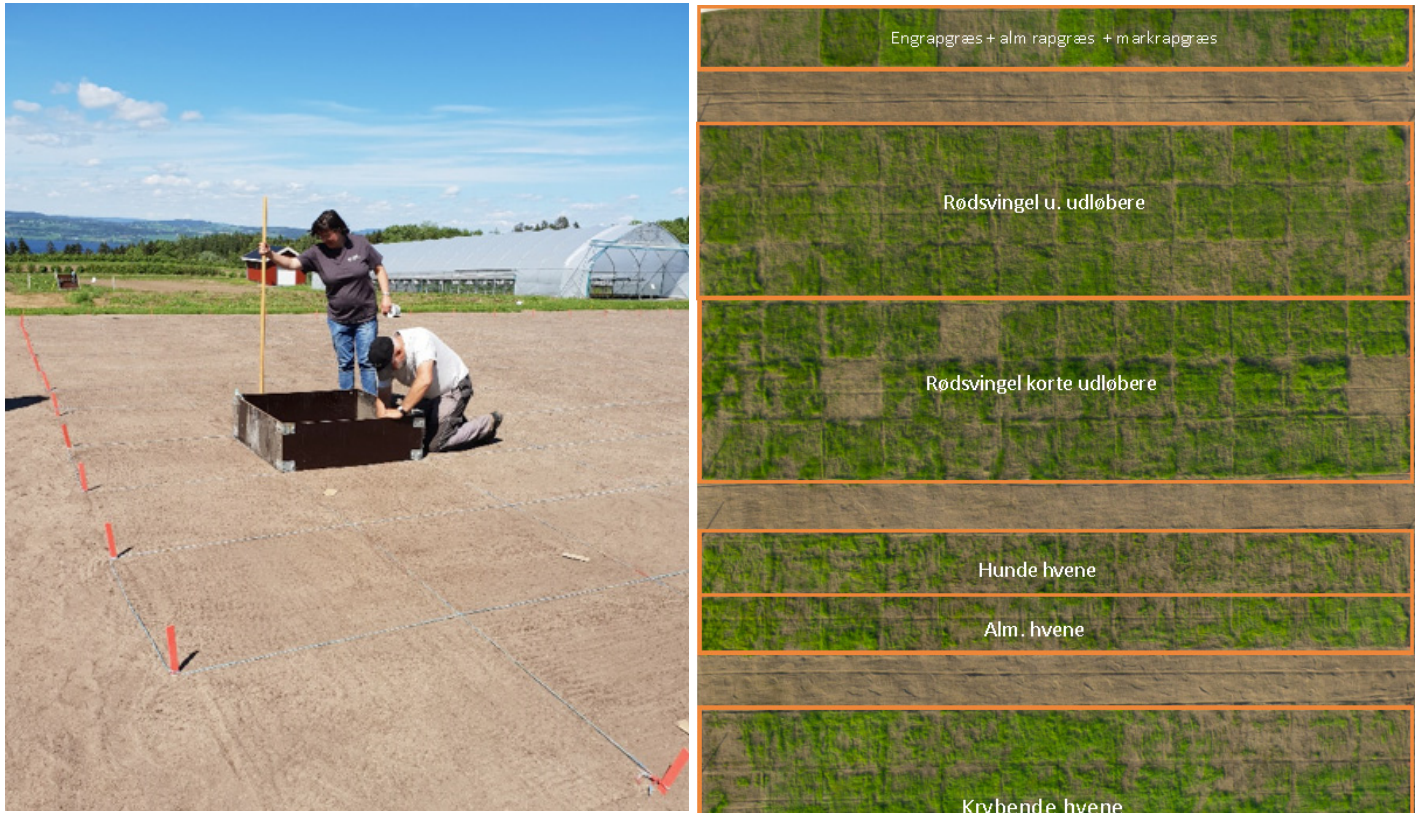

Utprøving af nye gressarter og -sorter i SCANGREEN 2019-2022

*Av Pia Heltoft, Karin Juul Hesselsøe, Trygve S. Aamlid,
Karin Normann, Bjarni Hannesson og Kemeng Xiao*

Utprøving af nye gressarter og -sorter i SCANGREEN 2019-2022

Figur 1. Etablering på Apelsvoll (17-18. juni) og dronefoto en måned etter etablering (foto: Pia Heltoft og Maximilian Pircher)

SCANGREEN er en skandinavisk utprøving av gressarter og -sorter for golfgreener klippet ved 3-5 mm. Utprøvingen startet i 2003. Forsøkene som er sådd i år er dermed den femte testrunde. Avprøvingen skjer over en periode på 4 år (2019-22), ett etableringsår og tre evalueringsår.

Utprøving av nye sorter er viktig for å forbedre kvaliteten på gress i grøntanlegg. I sortsforedlingen er det særlig fokus på sykdomsresistens og toleranse overfor abiotisk stress (frost, is, vann mm.). I SCANGREEN blir sortene prøvd på fire ulike forsøkssteder i Norden. Forsøkene er plassert på Landvik i Norge og Sydsjællands

Golfklub i Danmark (sørlig testsone), samt på Apelsvoll i Norge og i Reykjavik på Island (nordlig testsone). Som ledd i et amerikansk-nordisk samarbeid er den nye testrunden også utvidet til å omfatte forsøk ved University of Massachusetts og University of Minnesota i USA.

Nye forsøk ble etablert sommeren 2019. Forsøket på Apelsvoll ble sådd den 17.-18. juni som det første av de nordiske forsøk. Figur 1 viser forsøksfeltet under etablering og dronefoto etter en måned.

Dernest ble forsøket på Landvik etablert. Det ble sådd den 1.-2. juli. Figur 2 viser etableringen, hvor det straks

etter såing ble dekket med fiberduk for å holde på fukt og varme.

Forsøket på Island ble etablert den 6-10. juli. Forsøket ble sådd i etapper pga. ustadig vær med mye vind samt regn- og tordenvær. Figur 3 viser forsøket under etablering og etter en måned.

Det sist etablerte forsøksfelt var forsøket på Sydsjælland Golfklub, som ble sådd den 15.-19. august (figur 4).

Figur 2. Såing på Landvik (1.-2. juli) og den etablerte green ca. 6 uker senere. (Fotos: Karin Juul Hesselsøe).

Figur 3. Etablering på Island (6-10. juli) og ca. en måned etter etablering (foto: Bjarni Hannesson)

Figur 4. Etablering på Sydsjællands Golfklub, Danmark (15-19. august) (foto: Karin Normann)

Figur 5. Deltakere på SCANGREEN/SCANTURF workshop på Landvik 4. september 2019: Første rekke fra venstre: Pia Heltoft (Apelsvoll og prosjektleder SCANGREEN) og Karin Juul Hesselsøe (Landvik). Andre rekke fra venstre: Tatsiana Espevig (Landvik), Karin Normann (Sydsjælland) og Kristine Sundsdal (Landvik). Tredje rekke fra venstre: Kemeng Xiao (turfgras-student fra Kina på besøk på Landvik), Tanía Gneist (Sydsjælland) og Bjarni Hanneson (Reykjavik). Fjerde rekke fra venstre: Lars Havstad (Landvik, prosjektleder SCANTURF), Corinne Berthuit (Frankrike, representant for felleseuropeisk sortsprøving), Trond Pettersen (Landvik) og Trygve S. Aamlid (Landvik). Femte rekke fra venstre: Markku Niskanen (Ylistaro, Finland (SCANTURF) og Jan Tangsveen (Apelsvoll). Bakerst: Anders Søndergaard Larsen (Tystofte Danmark (SCANTURF).

Workshop på Landvik

Den 4. september var alle deltakere i SCANGREEN og SCANTURF samlet til workshop på Landvik. Formålet med samlingen var å gjennomgå protokollen for forsøkene og samordne evaluering av forsøkene for å få en så ensartet bedømmelse av de ulike karakterene som mulig. På figur 5 ses bilde av deltakerne på workshopen..

Arts- og sortsblandinger med igjen

SCANGREEN finansieres 90% af STERF og 10% af tilmeldingsgebyrer. I denne forsøksperiode er der påmeldt 30 nye sorter fordelt på 8 ulike arter. Sortene sammenlignes med referansesorter av samme art. Det prøves ut ulike sorter av

- Rødsvingel med korte udløbere (*Festuca rubra* ssp. *litoralis*)
- Rødsvingel uten udløbere (*Festuca rubra* ssp. *commutata*)
- Krypkevein (*Agrostis stolonifera*)
- Engkvein (*Agrostis capillaris*)
- Hundekvein (*Agrostis canina*)
- Engrapp (*Poa pratensis*)
- Markrapp (*Poa trivialis*)
- Flerårig raigras (*Lolium perenne*)

Arts- og sortsblandinger viste gode resultater i forrige SCANGREEN-runde, spesielt i den sørlige testzone. Derfor prøves det også i denne testrunde ut blandinger på Landvik og Sydsjælland (vektprosent i parentes):

1. Ren rødsvingel (sortsblanding med tre sorter)
2. Rødsvingel og krypkvein (85/15)
3. Rødsvingel og engkvein (85/15)
4. Rødsvingel, krypkvein og engkvein (85/7,5/7,5)
5. Krypkevein og flerårig raigras (20/80)

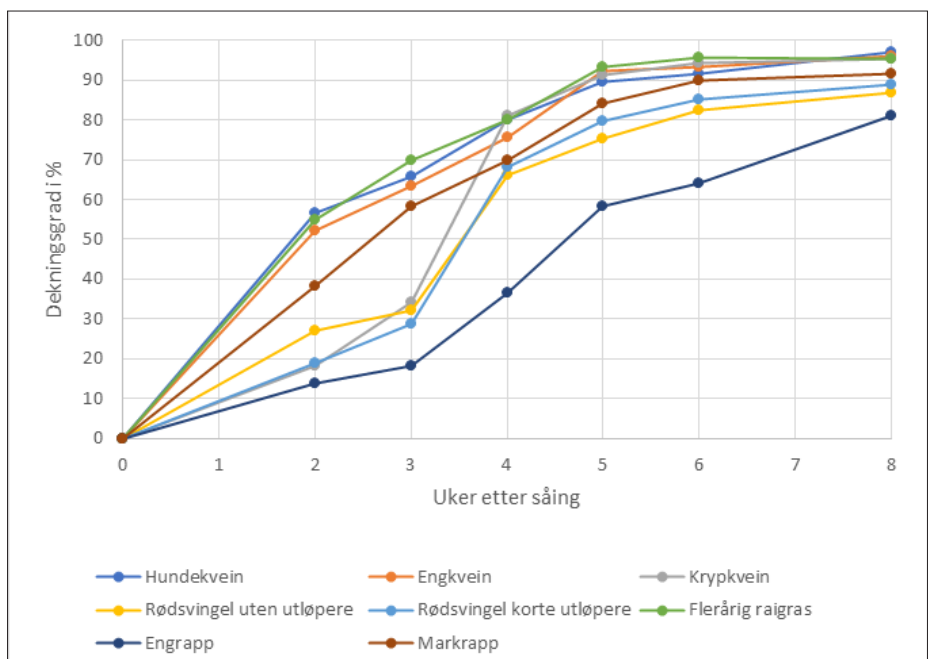
Sortene evalueres månedlig. De rangeres etter overordnet kvalitet, vinterherdighet, sykdomsresistens og konkurransevne overfor ugras og mose.

Resultater

Resultater fra SCANGREEN vil i de kommende år bli presentert ved mark-

vandringer på de ulike forsøkssteder og dessuten publisert på www.sterf.org og i greenkeepermagasinene.

Som en forsmak viser vi i Figur 6 resultater fra etableringen av ulike arter i forsøket på Landvik. Her ble dekningsgrad (%) bestemt ukentlig af Kemeng Xiao, en kinesisk student som denne sommer har deltatt i forsøksarbeidet. Figuren viser, at flerårig raigras, engkvein og hundekvein etablerte seg raskest. For krypkvein forbedret dekningsprosenten seg betydelig fra tre til fire uker etter såing.

Figur 6. Dekningsgrad (%) etter såing av ulike grasarter i SCANGREEN-forsøket på Landvik sommeren 2019. (Gjennomsnitt for alle sorter innenfor hver art).